

2. čtvrtletí

BOŽÍ VŮLE S ČLOVĚKEM

(Epištola k Římanům)

Úvod

Obsáhlý dopis ap. Pavla k Římanům je vlastně podrobný výklad Božího plánu spasení s člověkem, jak nám jej zjevuje evangelium. Obsahem epištoly je, že jedině evangelium uspokojí touhu člověka po spasení. Pavel se snažil vštípit tuto pravdu všem lidem.

Apoštol byl přesvědčen, že je „dlužníkem Řeků i pohanů“, jakož i Židů. Nezapomínal však zdůrazňovat výhody, které Židé měli před ostatními, „předně, že jim bylo svěřeno slovo Boží“. Pavel prohlásil, že se nestydí za toto Kristovo evangelium, které stačí pro Židy i pro pohany.

Při studiu této epištoly se pozastavíme hlavně nad tím, co chtěl Pán říci prostřednictvím Pavla lidem tenkrát i naší dnešní generaci. V této epištole jsou obsaženy hluboké pravdy, které lid potřebuje v dnešní době oživení a reformace.

Boží stanovisko k hříchu

Zákl. verš: Řím 1, 16

Křesťané v Římě, kterým Pavel psal, byli různé národnosti a vyšli z nejrůznějších náboženství. Zdá se, že i někteří Židé v synagoze dosud neslyšeli zvěst evangelia, jiní evangelium dávno zavrhlí. Všeobecně se vědělo jen tolik, že „té sektě se všude odpírá“. (Sk 28, 22). Je pochopitelné, že Pavel chtěl zvěstovat evangelium všem lidem v Římě, kteří je dosud neslyšeli.

1. Posel evangelia (Řím 1, 1. 2)

Jakou radostnou zvěst chtěl Pavel hlásat? Řím 1, 3.

Evangelium, mluvící o Kristově oběti za ztracené, je naplněním všeho, co bylo ve starých dobách předpověděno a je zahájením éry nové. Zvěstuje nám, že Bůh byl dosud s námi, že se nám v Kristu dal poznat, aby se mohl stát jakožto člověk obnovitelem lidstva.

Co uvádí Pavel na důkaz Kristova božství? v. 4.

Kristus předpověděl, že třetí den vstane z mrtvých. (Mat 17, 22. 23; Jan 2, 19—22). Ve chvíli, kdy nejmocnější anděl vyvolal Spasitele z hrobu, se proroctví naplnilo.

2. Boží úmysl (Řím 1, 5. 6)

Písmo uvádí různé způsoby Božího povolání. Povolání k nějaké občanské službě, (Iz 45, 4) k jiné činnosti. (1 Kor 7, 20) anebo povolání k hlásání evangelia. (Řím 1, 1). Všude tam, kde je hlášáno evangelium, jsou lidé vyzýváni, aby věřili v Pána Ježíše Krista, aby došli spasení. Ale ačkoli jsou pozváni všichni, málokdo výzvu přijímá. Mat 22, 1—10; Sk 17, 30; srov. Iz 55, 6. 7.

K čemu vedl Pavel pohany? Řím 1, 5. 6.

Evangelium vyžaduje, aby se posluchač podle něj zařídil. (1 Petr 1, 22; Sk 6, 7). Bůh vybízí, ale i přikazuje. (1 Jan 3, 23). Kdo neuvěří a zavrhne Krista, vzpírá se Bohu. Víra znamená poslušnost. Spasení je dobrovolný dar Boží, který musíme přijímat vírou. Ale ovoce víry je poslušnost.

Chci poslechnout Pána Ježíše ve všem, co řekl, anebo mám výhrady k jasným Božím požadavkům?

Boj proti Božímu zákonu, který započal v nebesích, bude pokračovat až do konce dějin lidstva. Každý člověk projde zkouškou.

3. Církev v Římě (Řím 1, 7–10)

Milost Boží proměňuje člověka, aby byl podoben svému Tvůrci. Každá květina se vyvíjí podle svého druhu. Tak je tomu u živočichů. Ale člověk je jiný. Nestává se automaticky tím, k čemu ho Bůh předurčil. Chce-li se stát dokonalým, musí mít sílu od Ježíše Krista. V Kristově síle přestáváme být sobci. Tato změna je sama o sobě největším zázrakem. Je to naplnění slov Písma: „Kristus ve vás, ta naděje slávy.“

Proč chtěl Pavel navštívit Řím? Jak mluvil o těch, kterým měl kázat? Řím 1, 11–15.

Nebesa si přejí, aby ti, kterým se dostalo světla, se o ně podělili s ostatními lidmi v temnotě.

4. Jádru epistol (Řím 1, 16)

Když hříšník opustí svůj hříšný život, je to projev moci evangelia. Pavel sám byl živým příkladem toho, co dokáže moc Boží při člověku.

Jakou spravedlnost získáme skrze evangelium? Řím 1, 17.

Celá epistola pojednává převážně o Božím stanovisku k hříchu. Srovnej Řím 3, 21–26.

Kristova spravedlnost nepřikryje ani jeden hýčkaný a nevyznaný hřích. Nedopustí-li se člověk zjevného přestupku, může ho svět považovat za poctivce, i když třeba

tajně přestupuje Boží zákon. Ale Boží zákon proniká do tajů srdce, posuzuje podle pohnutek. U soudu obstojí jediné to, co je v souladu se zásadami Božího zákona.

Stydiš se za evangelium? Obáváš se přiznat se k němu veřejně?

5. Hříšník je bez výmluvy (Řím 1, 18)

Proč se Bůh podle Pavla hněvá na člověka? Řím 1, 19. 20.

Překlad v nové češtině zní takto: „Nebo co jest o Bohu známo, to je jim zjevné, poněvadž Bůh jim to zjevil. Vždyť neviditelné jeho vlastnosti lze od stvoření světa vidět a poznat ze stvořených věcí — a to i jeho věčnou moc i jeho božství — takže nemají omluvy.“ Apoštol ukazuje, že pohané, kteří se řídí jen přirozeným mravním zákonem, mohli a měli rozumem poznat Boha ze stvořených věcí. Povinnou úctu Bohu nevzdávali a svou vinou propadli modloslužbě.

Jaký je osudný následek odpadnutí? v. 21. 22.

Bůh dopřává lidem dobu milosti. Ale také Boží trpělivost má své meze. Nakonec přijde Boží slíbený soud.

6. Následky odpadnutí (Řím 1, 23–25)

Mnozí lidé, kteří Boha zavrhnou, klesnou ve svých vášních a propadnou posléze věčné smrti.

Do jaké míry opustil Bůh tyto bezbožné? Řím 1, 26–28.

Jakmile věřící lidé přestanou myslet na Boha, ztrácí sebeúctu, slušnost a přirozenou zdrženlivost. Viz 1 Tim 2, 9.

Jak úplné bylo jejich odpadnutí? Řím 1, 29–32.

Vzpoura zapustila v srdci hluboké kořeny a lidská nenávisť vyústila proti nebi.

Příroda není tak dokonalá, abychom se z ní mohli naučit dokonalému poznání Boha. To získáme studiem Písma.

Spravedlivý Boží soud

Zákl. verš: Řím 3, 20

Soudce musí jednat se všemi lidmi stejně. Nepostupuje-li tak, přestanou mu lidé důvěřovat bez ohledu na jeho vědomosti a schopnosti. Ale i soudce, který se snaží jednat správně, může být ovlivněn předsudky. Zato Bůh a jeho zákon nečiní v lidech rozdíl.

1. Lidský a Boží zákon (Řím 2, 1–3)

Každý člověk má sklon myslit si o sobě, že je lepší než ostatní. Proto přehlíží své chyby, ale pohotově odsuzuje chyby svých bližních.

K čemu mívají sklon lidé, které Bůh hned nepotrestá? Kaz 8, 11.

Bůh nám ve své dobrotě žehná. Je tak trpělivý, že se nám nemstí za naše hříchy a shovívavý, že snese od lidí mnoho urážek. Ten, kdo pohrdá Boží dobrotou, je morálně slepý. Ale kdo v nich cítí Boží lásku, činí ochotně pokání. Nechtěj, aby se lidé řídili tvými názory a neodsuzuj je, nesplňují-li tvé představy. Nekřičuj, neposuzuj pohnutky jiných a nesud je. Člověk do srdce nevidí. Nemůžeme být soudci jiných, protože sami jsme chybující.

2. Spravedlivý Boží soud (Řím 2, 5)

Ušetří-li si člověk každý rok určitou částku, nastrádá si během let slušné jmění. Tak i ten, kdo zatvrzuje své srdce a přidává si na každý den nové hříchy, zakusí tím větší Boží hněv. Kdo pohrdá bohatstvím Boží dobroty, bude muset okusit i Boží hněv. Stane se tak „v den hněvu“ neboli v den soudu.

V nebeských knihách je vedle každého jména zapsán každý nevyznaný hřích, ať už je to špatné slovo, projev sobectví, nesplněná povinnost nebo tajný hřích či mistrná přetvářka. Zaznamenávající anděl zapisuje zanedbané výstrahy a napomenutí nebes, promrhané okamžiky, nevyužité příležitosti i dalekosáhlý vliv k dobrému či ke zlému. Boží zákon bude v den soudu měřítkem lidského charakteru a života. Ale ti, kteří své hříchy Bohu vyznali a prosili za odpuštění ve jménu Ježíše Krista, budou mít podíl na vzkříšení spravedlivých.

3. Podle skutků člověka (Řím 2, 6–10)

Skutky jsou semena, jež přinášejí úrodu po celé generace. Následky špatných činů budou odstraněny teprve na konci světových dějin.

Co praví Řím 2, 11–13 o Božím čestném jednání u soudu?

Kristus neomezuje svoji lásku na určitou třídu lidí. Zločinný se s každým člověkem. Stal se členem pozemské rodiny, abychom se my mohli stát členy nebeské rodiny. Je Synem člověka, a tím i bratrem všech Adamových synů a dcer. Kristus miluje padlé, bloudící a hříšné. Snažíme-li se v lásce pomoci padlé duši, konáme-li skutky milosrdenství, konáme to vlastně pro Pána Ježíše.

Jak zachází Bůh s těmi, kteří neznají Boží zákon? Řím 2, 14–16.

Ti, jež Kristus u soudu chválí, nemuseli znát psaný Boží zákon, ale slyšeli jeho hlas v přírodě a konali to, co zákon vyžaduje. Jejich skutky dokazují, že Duch svatý se douknul jejich srdcí, a Bůh je uznává za své děti.

4. Židovský mravokárce (Řím 2, 17–20)

Žid byl hrdý na svoji smlouvu s Bohem a očekával spasení proto, že byl Židem. Zakládal si též na svém poznání. Zapomněl, že větší poznání často zvyšuje odpovědnost za chřích a důsledek je pak přísnější trest.

Jak se zachovali židovští mravokárci, ačkoli poučovali pohany? Řím 2, 21–23.

Jak hleděli lidé pro toto židovské pokrytectví na Boží jméno? v. 24.

5. Obřizka a zákon (Řím 2, 25–27)

Abrahám přijal obřizku na znamení toho, že uctívá pravého Boha. Jeho následovníci přijímali toto znamení často jen formálně.

Jaký další význam měl obřad obřizky? 1 Moj 17, 9–14; Sk 7, 8.

Bůh vyžadoval od Abraháma a od jeho potomků tělesnou obřizku na důkaz toho, že Bůh si je vyvolil a oddělil od ostatních národů jako zvláštní klenot. Tímto znamením se posvátně zavazovali, že nebudou uzavírat sňatek s příslušníky jiných národů. Neuposlechnutím by ztratili úctu k Bohu a k jeho svatému zákonu a klesli by na úroveň modloslužebných okolních národů.

Které další znamení dokazovalo, že Židé uctívají pravého Boha? Ez 20, 20.

Jak bychom se měli my, jako následovníci Pána Ježíše, zachovat na výzvu: „Vyjděte z prostředku“ světa, „buďte mi lidem zvláštním“ a „nečistého se nedotýkejte“?

6. Co znamená být pravým Židem? (Řím 2, 28. 29)

Apoštol dokazuje, že Židé i pohané podléhají hříchu. Židé byli tak zaslepení, samolibí a plní předsudků, že těžko přijímali tento názor.

Co je míněno v duchovním smyslu pravou obřizkou? Řím 2, 29; srovnej Jer 4, 4.

Pravá obřizka znamená uctívat Krista v duchu a v pravdě, ne formou nebo obřady. Zamysleli jste se už nad tím, že po křtu vodou je nutné být pokřtěn i Duchem svatým?

Ospravedlnění s Bohem

Zákl. verš: Řím 3, 24

Člověk nemá nic, čím by se smířil s Bohem. Ospravedlnění je proto dobrovolným Božím darem. Ale člověk může tento dar přijmout vírou jedině tehdy, když je ochoten pokorně uznat, že nemá při sobě nic dobrého, že se nemá před Bohem čím chlubit.

1. Hříšník ospravedlněn vírou (Řím 3, 21)

Nový český překlad zní: „Nyní se však zjevilo ospravedlnění od Boha bez zákona“, tj. nezávisle na skutcích obřadního zákona. Když Bůh hříšníku odpustí a promine mu zasloužený trest a chová se k němu tak, jako by nezhrěšil, projevuje mu svou přízeň a ospravedlňuje ho v zásluhách Kristovy spravedlnosti. Hříšník může být ospravedlněn jedině vírou ve smíření v Božím Synu, který se stal obětí za hříchy světa.

Proč potřebuje člověk ospravedlnění? Řím 3, 22. 23.

Pavel naléhá na Židy i na pohany, aby uznali důležitou skutečnost, že padlý člověk nemůže z vlastní síly splnit požadavky Božího zákona a dosáhnout spravedlnosti. To dokáže jedině vírou v Ježíše Krista.

Kolik musí hříšník zaplatit za Boží ospravedlnění? v. 24.

2. Nechlub se (Řím 3, 25—30)

Lidé zacházeli s Kristem tak, jak si zasloužíme my, aby s námi mohlo být naloženo tak, jak si zaslouží On. Byl odsouzen za naše hříchy, na nichž neměl účast, abychom my byli ospravedlněni jeho spravedlností, o kterou jsme

se sami nezasloužili. „Ranami jeho lékařství nám způsobeno.“

Jak nemístně se vychlouvali Židé? Řím 2, 17. 23.

Nemáme se čím chlubit, poněvadž všichni jsme zhřešili. Nikdo nemůže dosáhnout spravedlnosti plněním skutků zákona. Všichni jsme závislí na Boží milosti.

Mají se v životě křesťana uplatnit dobré skutky? 1 Tím 5, 9. 10; 6, 18; 2 Tím 3, 17.

Chceš-li konat dobro, musíš být nejprve sám dobrý. Jakmile při tobě nastane tato proměna, bude ti samozřejmě žít druhým ku požehnání.

3. Víra potvrzuje zákon (Řím 3, 31)

Co dalšího se uplatňuje při ospravedlnění kromě víry? Jak 2, 20—24.

Tzv. víra v Krista, která tvrdí, že člověk nemusí poslouchat Boha, není vírou, ale opovržlivostí. Než Pán Ježíš přišel na zemi, prohlásil: „V činění vůle tvé, ó Bože, libost mám, a zákon tvůj je uprostřed vnitřností mých.“ A před svým nanebevstoupením prohlásil: „Přikázání Otce svého zachoval jsem, a zůstávám v milování jeho.“

Pavel poukazuje na to, že skutky bez víry jsou marné. Jakub mluví o tom, že víra bez skutků je zbytečná, mrtvá. Právě dnes je nutno zdůraznit obě stránky této důležité pravdy. Je nutno zdůraznit nutnost živé, osobní víry v Ježíše Krista jako protikladu forem a obřadů, které často nahrazují evanĝelium. Musíme zdůraznit i život praktické zbožnosti, poněvadž je hodně náboženství slov, bez činů. Ti, kteří přijali evanĝelium jakožto zjevení Kristovy spravedlnosti a poznali jeho moc v životě, nebudou se nikdy za ně stydět.

4. Jak Bůh ospravedlňuje bezbožné (Řím 4, 4—8)

Nemáme žádnou spravedlnost, s kterou bychom stačili na požadavky Božího zákona. Ale Kristus pro nás našel východisko. Žil na zemi v těžkostech a v pokušeních, jež

musíme snášet i my. Žil bezhříšným životem. Zemřel za nás, a nyní nám nabízí, že nás zbaví hříchů a daruje nám svoji spravedlnost. Odevzdáš-li se mu a přijmeš-li jej za svého spasitele, budeš v jeho zásluhách uznán spravedlivým bez ohledu na svůj dosavadní hříšný život. Kristův charakter se započítává tobě, a Bůh tě přijímá, jako bys nehřešil.

Který příklad ze SZ uvádí Pavel na důkaz, že víra tvoří součást Písem staré smlouvy? Řím 4, 1–3.

Důležité je, že Abrahám byl ospravedlněn a stal se duchovním otcem všech věřících, ačkoli nebyl obřezán. Tak se stal do jisté míry duchovním otcem pohanů tak jako Židů.

5. Ne zákonem, ale vírou (Řím 4, 13)

Bible jasně učí, že zaslíbení, daná Abrahámovi, se mají naplnit v Kristu. Všichni, kteří jsou Kristovi, jsou „Abrahámovým“ semenem a dědici podle zaslíbení — dědici „neporušitelného a neposkvrněného dědictví, kteréž nehyne“.

Kterým důkazem se Pavel snaží poukázat na souvislost mezi zákonem a zaslíbením? Řím 4, 14. 15.

Kolika lidem je toto zaslíbení vírou zajištěno? v. 16. 17.

Výraz „otec mnoha národů“ (v. 17) je vzat z 1 Moj 17, 5. Bůh mu dal tento název, poněvadž viděl v duchu zástupy ze všech národů, které dokazovaly tutéž víru, jako měl Abrahám.

6. Připočtená spravedlnost (Řím 4, 20–22)

Bůh si přál, aby se Abrahám stal vynikajícím příkladem moci víry. Bylo proto nutné, aby jeho víra prošla zvláštní zkouškou. Abrahám dokázal neochvějnou víru a důvěru a oslavil Boha. Čím nesnadnější bylo naplnění zaslíbení, tím předivnější byla Abraháмова víra.

Proč byla Abrahámovi jeho víra započtena jako spravedlnost? Řím 4, 18–21.

Víra, která nám umožňuje přijmout Boží dar, je sama o sobě darem, který je do určité míry dán každému člověku. Přijímáním Božího slova tato víra roste. Chceme-li mít silnou víru, musíme číst Boží slovo.

Komu dále bude víra připočtena za spravedlnost? v. 24. 25.

4. úkol — 28. dubna 1973

Ospravedlnění nebo odsouzení

Zákl. verš: Řím 5, 8

Pavel ukázal jasně, že všichni lidé, Židé i pohané, jsou odsouzeni k zahynutí a potřebují spravedlnost. Dokázal, že skutky zákona nemohou dopomoci k spravedlnosti. (Řím 3, 20).

1. Pokoj v Kristu (Řím 5, 1. 2)

Dlužník může být ospravedlněn jedině tenkrát, když zaplatí svůj dluh anebo najde-li někoho, kdo tak učiní za něj. Podobně může být ospravedlněn člověk, poskvrněný hříchem. Bůh jej musí ospravedlnit.

Co dále získá věřící v Kristu mimo pokoj s Bohem? Řím 5, 3. 4.

Z čeho se má křesťan radovat? v. 3.

Pavel prohlašuje, že křesťan má mít radost ze soužení proto, že těžkosti přinášejí trpělivost, životní zkušenost a naději. Trpělivost znamená nejen vytrvalost, ale i stálost.

2. Kristus zemřel za bezbožné (Řím 5, 5–8)

Spasitel přišel v době, kdy svět byl unaven čekáním jako nemocný, vyčerpaný dlouhou nemocí. Bylo to v pravý čas.

Naše krajní nehodnost si vyžádala Kristovu nekonečnou lásku, s kterou se k nám sklonil. Kristus nás mohl klidně přenechat našemu osudu, ale neučinil to. Je to nejpádňější obhájení božského charakteru a jeho vlády.

Proč mohl Pavel tak bezpečně prohlásit, že „naděje nezahanbuje“? Ž 22, 5.

Podkladem pevné důvěry v Boha je vědomí, že ospravedlnění je skutečností, o níž svědčí přítomnost Ducha svatého v našem srdci. Důvěřuješ-li tedy Bohu, nebudeš zklamán ani zahanben a budeš moci v něho doufat i nadále.

Co mluví Písmo o čase, v kterém přišel Kristus po prvé? Gal 4, 4; Mar 1, 15.

3. Zachránění před hněvem a smíření (Řím 5, 9. 10)

Smrt Pána Ježíše za nás na kříži můžeme jen slabě přirovnat ke smrti kvočny v plamenech, která chrání mláďata svým tělem a obětuje svůj život, aby zachránila kuřátka.

Co je smíření? 2 Kor 5, 18–20.

Přesvědčení o hříchu vede ke smíření s Bohem. Pak následuje pokání, odpuštění hříchů, přijetí Boží povahy a členství v rodině Boží. Kristus přinesl za člověka dokonalou oběť. Podmínka smíření byla splněna. Dilo, pro něž přišel na tento svět, bylo dokonáno. Když jsme na tom byli nejhůře, Ježíš učinil pro nás to nejlepší. Co činíme pro něho my?

4. Vztah mezi hříchem a zákonem (Řím 5, 12. 13)

Hřích přišel na svět jako vlk do stáda, jako morová rána do domu, jako hubící nepřítel. Naši prarodiče po-

dlehli satanovu pokušení, změnili chod přírody a přivodili dalekosáhlé následky.

Adam a Eva si mysleli, že taková maličkost, jako je jíst ze zapovězeného ovoce, nemůže mít tak strašné následky. Ale tato maličkost byla hříchem, přestoupením Božího nepohnutelného a svatého zákona a přivodila světu smrt a nevýslovnou bídu. Nepovažujme proto hřích za nic nepatrného.

5. Od odsouzení k ospravedlnění (Řím 5, 18. 19)

Původ zla je velmi záhadný, ale zůstává přesto nezvratnou biblickou a historickou skutečností.

Co způsobil Adam svou neposlušností? Řím 5, 19b.

Člověk padl a musí se po celý svůj život z tohoto pádu vzpamatovávat, než opět v Kristu získá Boží obraz, o který se připravil hříchem a stálým presupováním. Bůh vyžaduje od člověka důkladnou proměnu duše, těla a ducha, aby mu mohl vrátit to, co Adam ztratil.

6. Smrt a vzkříšení (Řím 6, 1—4)

Čím více se rozšířil hřích, tím větší byla potřeba milosti. Ti, kteří přijímají nabídku evangelia, přestanou hřešit a „zemrou“ hříchu.

Ti, kteří prožívali radost z opuštění hříchů a okusili Spasitelovu lásku a přesto se spojují s Kristovými nepřáteli, zavrhuji dokonalou spravedlnost Pána Ježíše. Budou souzeni mnohem přísněji než pohané, kteří neměli světo a nepoznali Boha a jeho zákon.

K čemu je připodobněn křest? Řím 6, 5—11.

Které tři skutečnosti evangelia představuje křest? 1 Kor 15, 3. 4.

Křest znamená vstup do Kristova duchovního království. Křtenci veřejně prohlašují, že se vzdali hříšného světa a že chtějí být členy Boží rodiny. Žijí i já podle slibu, který jsem dal Bohu při křtu?

Kristus vysvobozuje od hříchu

Zákl. verš: Řím 6, 22

Křesťan uznává, že přestoupil Boží zákon a že ve své síle rozhodně nedokáže plnit jeho požadavky. Uznává, že si právem zaslouží odsouzení, a proto se svěruje ve víře v Krista Boží milostí a jeho milosrdenství.

1. Hřích nás nesmí ovládat (Řím 6, 12. 13)

Písmo nám přikazuje, abychom křižovali tělo s jeho žádostmi a vášněmi. Jak to dokážeme? Musíme Pánu podrobit všechny své myšlenky. Své tělesné sklony musíme podrobit vyšším cílům. Na prvním místě musíme mít lásku k Bohu. Kristus musí být jediným pánem našeho srdce. Vždyť naše tělo je jeho vykoupeným vlastnictvím.

Jakými slovy vylíčil Pavel svůj boj proti žádostem těla? 1 Kor 9, 27.

Kocháš-li se byt jen pohledem v nějaké nesprávnosti, smýšlíš-li špatně o svých bratřích, poskvřňuješ-li své ruce ziskem nepravosti, stáváš se nástrojem zla.

2. Předivné zaslíbení (Řím 6, 14. 15)

Nesmíme zapomenout, že hřích roste. Vnikne nepozorovaně a neustále sílí, až ovládne celou bytost člověka.

Jaké zaslíbení platí pro ty, kteří se odevzdají Bohu?

Čím se stáváme, když sloužíme hříchu? Řím 6, 16.

Zač děkoval Pavel Bohu? v. 17.-18.

Kristus učil, abychom přizpůsobili srdce a život zjevené vůli Boží. Hříšní lidé se mohou stát spravedlivými jedině tehdy, mají-li víru v Boha a udržují-li s ním živé

spojení. Taková zbožnost zušlechťí život a vnější náboženské formy budou v souladu s vnitřním životem křesťana.

3. Služebníci hříchu se mění v Boží služebníky

Jak popisuje Pavel vysvobození v životě věřícího? Řím 6, 19–22.

Jedině tehdy se staneme vítězi, budeme-li se vytrvale snažit, budeme-li přísně ukázněni a nepolevíme-li v boji. Nikdy nevíme, jaký zápas nás čeká. Dokud vládne satan, musíme ovládat své já a musíme vítězit nad dotírajícím hříchem. Pokud žijeme, nemůžeme se zastavit a nemůžeme nikdy říci: Už jsem dosáhl cíle. Posvěcení je dílem celoživotní poslušnosti.

Co stihne toho, kdo slouží hříchu? Řím 6, 23a.

Jakou odměnu dává Mistr za službu? v. 23b.

Jaká budoucnost mne čeká, budu-li žít jako dosud?

4. Manželství je závazné pro celý život (Řím 7, 1–3)

Věřící, který zemře ve společenství s Kristem, je spjat se svým zmrtvýchvstalým Mistrem a je hotov nést ovoce svatosti k jeho slávě. Takový nepodléhá odsouzení zákona.

K jakému závěru došel Pavel na základě manželského zákona? Řím 7, 4. 5.

Hříšník přijímá vírou Kristovu smrt, odumře s ním hříchu, a zákon ho již nemůže odsoudit. Vírou povstává s Kristem k novému životu, uzavírá, celoživotní spojení s ním, který vstal z mrtvých.

Co praví apoštol o zákoně? v. 6–8. O jaký zákon se jedná? v. 7.

Zákon je v dokonalém souladu s evangeliem. Je vznešený a působí na svědomí hříšníka, aby poznal, že potřebuje Krista jako oběť smíření za hřích. Zákon tedy upozorňuje na hřích a přivádí hříšníka ke Spasiteli.

5. Tělesnost a zákon (Řím 7, 13–16)

Pavel zde vysvětluje dva zdánlivě protichůdné výroky — zákon je svatý, ale působí smrt. Protože předvídal, že mnohým to bude působit potíže, přichází s otázkou: „Tedy to dobré učiněno jest mi smrt?“

Pavel mluví o nerušeném, samolibém, samospravedlivém životě, jakým žil do té doby, než pocítil nepokoj a přesvědčení o hříchu, vylíčené ve dvou předcházejících verších.

Co praví Pavel o povaze zákona? v. 12.

Příspělo mé poznání Božího zákona k tomu, že jsem se stal lepším člověkem? Žiji podle poznané přítomné pravdy?

Lidé nemají v nenávisti satana a jeho skutky, poněvadž prakticky neznají jeho moc a zlobu a nevědí, jak útočí na Krista a na jeho církve. Nevědí, že nepřítel lidstva — satan — ovládá zlé anděly a bojuje promyšleně a mistrně proti Kristu, aby zabránil spasení lidí.

6. Střetnutí zákonů (Řím 7, 17—20)

Lidé, kteří žili Bohu nejbliž, vyznávali, že jsou hříšní. Nedůvěřovali tělu, netvrdili, že jsou spravedliví, ale spoléhali cele na Kristovu spravedlnost. Tak budou jednat všichni, kteří spatřují Krista. Čím více se přiblížíme k Ježíši a čím jasněji poznáme jeho čistý charakter, tím zřetelněji poznáme svou hříšnost a tím méně se budeme vyvyšovat.

Jaký boj vzniká často v životě křesťana? v. 17—20.

Křesťan nemá boj mezi zákonem a sebou samým, ale mezi sebou a mezi hříchem, který je přestoupením zákona.

Čeho si byl Pavel vědom s ohledem na slabou, padlou lidskou přirozenost? v. 21—23.

V Pavlovi se uplatňují dva sklony. Jako obrácený křesťan má v srdci sklon žít podle svatých zásad. To v něm převládá. Ale v jeho těle jsou dosud sklony k hříchu. Tak je to s každým člověkem až dodnes. Jakmile se člověk obrátí, převládá v něm touha činit dobré a uskutečňovat je.

Od koho očekáváme vysvobození ze stavu, v kterém nás ovládá hřích? v. 24. 25.

6. úkol — 12. května 1973

Život s Ježíšem

Zákl. verš: Řím 8, 1

Žádné potupení, odsouzení. Evangelium je radostná zvěst o tom, že Kristus nepřišel odsoudit hříšníky, ale hřích. Kristus nabízí ospravedlnění a svobodu všem, kteří uvěří, přijmou ochotnou nabídku evangelia a rozhodnou se žít životem poslušnosti. V životě věřícího mohou být nedostatky, ale snaží-li se upřímně poslouchat Boha, přijímá Pán Ježíš toto rozhodnutí a úsilí jako jeho nejlepší službu. Jeho nedostatky vyrovná vlastními božskými zásluhami.

1. Žádné odsouzení (Řím 8, 1. 2)

Jeden přírodní zákon může často rušit druhý zákon. Tak např. může někdo při sbírání hub použít omylem jedovatou houbu, a to mu přinese osudné následky. Musí dostat protijed. „Zákon života vysvobozuje od zákona smrti“, kdy se již smrt začala v těle projevovat.

Kdo nás vysvobozuje od smrti? Řím 8, 3—5.

Satan doufal, že Boží odpor ke zlému způsobí věčné rozdělení Boha a člověka. Ale ukázalo se, že spojení mezi Bohem a člověkem bylo obnoveno.

Co řadí Pavel mezi „skutky těla“? Gal 5, 19—21.

Jsem i já snad otrokem těchto vlastností — sobectví, žárlivosti, závisti, zlovůle, smyslné žádosti, milování pe-

něž? Bůh si nepřeje, abych žil tímto způsobem. Narodil jsem se k svobodě. Každý, kdo se neodevzdá Bohu, není již svoboden, protože je ovládán těmito vášněmi. Sám sobě nepatří.

2. Člověk sám o sobě nemůže být spravedlivý (Řím 8, 6–8)

Výraz „tělesná mysl“ se nemusí vztahovat jen na smyslnost. Znamená to, že člověk dává přednost tělesným věcem před duchovními.

Jak působí hřích v životě člověka na náš vztah k Bohu? Iz 59, 2. Co je základem „věčného života“? Jan 17, 3.

„Život“ je protikladem „smrti“ v nejvyšším slova smyslu a znamená poznání Boha a úzké společenství s ním. To je vrchol pravého náboženství. Každý touží v životě po vnitřním klidu a pokoji. To může prožívat ve společenství s Bohem. Pokoj je protikladem odcizení a bídy, kterou přináší hřích.

3. Duch je život (Řím 8, 9. 10)

Tělesnost nás zaslepuje pro duchovní věci. Viz 1 Kor 2, 14. Duch Boží nám musí otvírat mysl, abychom chápali. Neuvede-li nás sám „do všelike pravdy“, budeme až do konce života bloudit a nakonec nezískáme život věčný.

Jak se projevuje životodárná moc Ducha? Řím 8, 11.

Co je důsledkem života „podle těla“? Kterou jinou, lepší zkušenost má učinit každý věřící? v. 13.

Jakmile se hlásí o slovo neposvěcená ctižádost, hněv, zlomyslnost, nevhodné mluvení a další zlo, pros Boha o větší dávku Ducha, aby zlo umrtvil. Pros o to, abys mohl být vítězem. Pak se uchop Božího zaslíbení a pevně se ho drž!

Každý, kdo okusil Boží lásku a odpuštění, bude proniknut Kristovým duchem. Obnovené srdce se bude především snažit přivádět i jiné ke Spasiteli. Ti, kteří nepo-

ciťují tuto touhu, musí pozorně zkoumat své srdce ve světle Božího slova, zda jejich vztah k Bohu je správný.

4. Synové Boží (Řím 8, 14. 15)

Pavel mluví o smíření s Bohem a o synovství, Jan o téže věci mluví jako o znovuzrození. (Jan 1, 12). Měli bychom se z této obnovy co nejvíce radovat. Otec nezačází s mornotratným synem, který se vrátil domů, jako s najatým sluhou, ale jako s milovaným dědicem. (Luk 15, 22. 23).

Jak poznáme, že máme obecenství s Bohem? Řím 8, 16.

Duch svatý nám osvědčí, že náš život je bohulibý. Ale musíme uvěřit Božímu slovu a přijmout je do srdce.

Jsme-li Božími dětmi, co z toho vyplývá? v. 17.

Jaká je to přednost, že smíme být syny a dcerami Nejvyššího, dědici Božími a spoludědici Ježíše Krista! Nemužte se proto a nenaříkejme, že nás v životě potkává zklamání a soužení. Musíme-li z Boží prozřetelnosti snášet těžkosti, přijmeme tento kříž a vypijme hořký kalich s vědomím, že Otcova ruka jej přidržuje u našich rtů. Důvěřujme mu v temnotě právě tak jako ve dne.

5. Děti a dědicové (Řím 8, 18. 19)

Synovství nezbavuje člověka utrpení — někdy je dokonce vyvolává — např. když věřící museli ve středověku trpět pro víru. Každé utrpení má na člověka vliv. Různé spory a hádky, drobné neshody v rodině, vleklá chronická choroba nebo úzkost v zaměstnání mohou na nás působit právě tak jako soužení na dřívější učedníky.

Čím je dnešní utrpení ve srovnání s budoucí slávou? 2 Kor 4, 17. 18.

Sestra Whiteová napsala o odměně věřících: „Viděla jsem, jak mnoho lid Boží vytrpěl pro pravdu, ale přesto se mu zdálo, že se dostal snadno do nebe. Všichni uznávali, že utrpení včerejška se nedá srovnat se slávou, kterou získali.“

Kdy se ukáže, že jsme Božími syny? 1 Jan 3, 1—3.

6. Ujistění naděje (Řím 8, 22–25)

K čemu zvláště potřebujeme pomoc Ducha svatého? Řím 8, 26.

Duch svatý zná naše potřeby lépe než my sami, proto nám pomáhá v našich modlitbách a povznáší naše tužby k Bohu, protože to my sami neumíme.

Jak vyjadřuje Pavel svoji naději? v. 31–39.

Bůh nám dává dostatek důkazů, abychom se mohli o pravdě přesvědčit, ale nemá v úmyslu odstranit možnosti pochybování a nevěry. Kdyby to učinil, nebylo by již nutno věřit, poněvadž bychom vše viděli. Přejímejme vše, co nám slovo Boží jasně předkládá a nezabývejme se všemi pochybnostmi, s kterými satan na nás útočí. Nechtějme ani pochopit svým omezeným rozumem rady Nejvyššího anebo kritizovat projevy jeho milosti a moci.

7. úkol — 19. května 1973

Boží vztah k Židům a pohanům

Zákl. verš: Řím 9, 15

℣ Pavel se zabývá problémem, který ho naplňuje „velkou starostí a zármutkem“. (Řím 9, 2). Jak to přijde, že Židé, Boží vyvolený lid, většinou evangelium zavrhnou? Přinášeli evangelium Božím dítkám spasení, proč není vyvolený lid izraelský mezi dědici tohoto spasení?

Pavel se chtěl rozhovořit o této složité a choulostivé otázce a zdůrazňuje úvodem, že ačkoli je evangelium jak pro Židy tak pro pohany, platí především pro Židy. Ve 3. kap. začal již o tomto problému mluvit, ale pojednání o této otázce v celé šíři ponechává až od 9. kapitoly.

1. Apoštol má zájem o svůj lid (Řím 9, 1–3)

Pavel uzavírá předešlou kapitolu vítězným prohlášením, že „ani smrt ani život“ ho „nemohou odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši“. Seznam toho, co odlučuje, není úplný. Apoštol vynechal jednoho činitele, který soustavně odlučuje lidi od Kristovy lásky — vlastní já.

Které přednosti Židů vypočítává Pavel? Řím 9, 4. 5.

Při které příležitosti vyjádřil jiný posvěcený muž Boží podobnou lásku k svému lidu? 2 Moj 32, 30–32.

Mojžíš se přimlouval za hřešící Izrael. Nepokoušel se jeho hřích před Bohem zmenšit, ani jej neomlouval. Ten kdysi nesmělý Mojžíš má velký zájem o lid izraelský, že se odvažuje Boha prosit, aby svému lidu odpustil.

2. Boží úmysl se nemění (Řím 9, 6. 7a)

Kdo se stává vlastně Abrahámovým potomkem? Gal 3, 29.

Křest nás spojuje s Kristem. Patříme-li Kristu, máme právo na všechna zaslíbení daná Abrahámovi. Jsme jako duchovní děti Abraháma „spoludědici Kristovi“. Syn Boží, Kristus, je také dědicem pocty a slávy nebes a ti, kteří v něho věří, získají čestné postavení ve vesmíru. Nezáslkali bychom to, kdyby se Slovo nestalo tělem.

3. Dítka zaslíbení (Řím 9, 7–9)

Co praví Pavel, kdo se počítá za Boží syny? Řím 9, 8.

Jákob byl vyvolen ještě před svým narozením. Tím odpadají nároky přirozeného narození a přirozených zásluh. (v. 11.)

Jaký vztah měl být mezi oběma bratry? v. 12. 13.

Ezau považoval Boží zákon, který byl podmínkou božské smlouvy s Abrahámem, za otrocké jho. Jákob se dověděl od své matky, že Bůh má v úmyslu dát prvorozenství jemu a zatoužil nesmírně po tomto požehnání.

4. Zdůraznění Boží milosti (Řím 9, 14–16)

„Slituji se, nad kým se slituji.“ Tak líčí 2 Moj 33, 19 rys Boží povahy.

Co praví Pavel o Božím majestátu? Řím 9, 17. 18.

Bůh řídí vše prozřetelně. Mohl dosadit na trůn laskavějšího faraóna, který by se neodvážil odporovat slavným projevům jeho moci. Ale tím by se nesplnil Boží úmysl. Pán dopustil, aby jeho lid prožil krutý nátlak Egypťanů, aby neměli pochybnosti o zhoubném vlivu modlářství. Dokázal ve svém jednání s faraónem, jak nenávidí modloslužbu a jak trestá krutost a násilí.

Kterým přirovnáním zdůrazňuje Pavel dále Boží velebnost? v. 19–23.

Židé se domnívali, že jejich národ může být nádobou ke cti. Apoštol prohlašuje, že záleží na Bohu, koho si vybere.

5. I pohané jsou zahrnuti do Božího plánu (Řím 9, 24–26)

Pavel zdůrazňoval, že Židé nemají být vylučováni z Boží církve a pohané do ní mají mít přístup. Poukazoval na to, že Bůh má právo udílet své požehnání a sesílat své soudy svým způsobem a podle své moudrosti.

Oslovuje Židy a pohany stejně? Řím 9, 24. Co řekl Izaiáš o ostatcích? Řím 9, 27; Iz 10, 22.

Jak jsou označeni ti, kteří, ač kdysi nevěrní, se v Kristu navrátí k Bohu? Řím 9, 26.

Proč dosáhli pohané spravedlnosti? v. 30. 31.

6 Proč Izrael zklamal? (Řím 9, 32. 33.)

Lidé se snaží být spravedliví ve své síle. Lidský projev svobody může být i k pohoršení, není-li založen na víře v Krista. 1 Kor 8, 9.

V čem je Kristus považován za „kámen urážky“? 1 Kor 1, 23. 24; 1 Petr 2, 7. 8.

Pohoršením je to, co je způsobeno hříchem, také svod, blud nebo urážka.

Poselství o ukřižování Mesiáše pohoršovalo tělesný Izrael, který očekával Mesiáše jako pomazaného vládce. Podle jejich představ měl Mesiáš jejich národ povznést na první místo na světě.

Jak se stává Kristus „kamenem úhelným“? 1 Petr 2, 5. 6.

Kristus je tedy pro věřící pravým základem víry, a nikdo jiný.

8. úkol — 26. května 1973

Ospravedlnění z víry je zásadou i ve Starém zákoně

Zákl. verš: Řím 10, 4

Pavel mluví v této kapitole o tom, že Izraelští nezískali spravedlnost, poněvadž si ji chtěli vydobýt vlastními skutky. Než však Pavel vytknul svému lidu jeho selhání a vinu, ujistil jej znovu, že mu záleží upřímně na jeho spasení.

1. Horlivost, ale nevědomost (Řím 10, 1–3)

Pavel měl zvláštní přání. Prosil ustavičně Boha, aby se slitoval nad lidem izraelským, který nepoznal v Ježíši Nazaretském zaslíbeného Mesiáše. Koho nepoznali Židé v zákoně? Řím 10, 4. Jak se Židé snažili získat vlastní spravedlnost?

Nedokázali pochopit, že jejich symbolické obřady mají duchovní význam. Spoléhalí ve své samospravedlnosti

na vlastní skutky, na oběti a ustanovení. Neuznali však Krista, na něhož to vše poukazovalo. Usilovali o vlastní spravedlnost a zapadli přitom do samolibého formalismu.

2. Mojžíšovo prohlášení (Řím 10, 5—7)

Pavel mluví na základě židovské představy: Myslíš-li, že zákon ti dopomůže k spravedlnosti, musíš ho zachovávat úplně a nespoléhat na Boží milosrdenství. Avšak bez Krista nemůže nikdo konat dobré skutky. Mnozí lidé dnes praví: „Věř, jen věř a žij.“ Víra a skutky se navzájem doplňují. Pán nežádá od člověka dnes o nic méně, než vyžadoval od Adama v ráji před pádem — dokonale poslušnost, bezúhonnou spravedlnost. Evangelium nesnižuje požadavky zákona, povznáší jej a činí jej slavným.

Chceme-li získat spasení vlastními skutky, jednáme tak, jakoby nás Kristus nepřišel učit víře a milosti, jakoby nevstal z mrtvých a nezjevil hříšníkovi, že uvěří-li v jeho poslání, získá život a sílu.

Mohli být lidé kdysi zachráněni spravedlností, o které psal Mojžíš? Ano, jestliže uznali, že potřebují Boží pomoc a že věří ve Vykupitele, na kterého poukazovaly předobrazné oběti.

3. Základ víry (Řím 10, 14. 15. 17)

Na základě výroku u Řím 10, 12 nám vznikají otázky, které vyžadují odpověď.

Jak zní první odpověď? Kdo nevěří v Boha, nemůže jej vzývat. Joel prorokoval, že lidé uvěří a budou Boha vzývat.

Jak můžeme věřit v Boha, když jsme o něm neslyšeli? Většinou věříme na základě osobního svědectví věřících mužů a žen.

Jaké stanovisko zaujal Izrael k evangeliu? Řím 10, 16. 18.

Nebesa nabízela městečkům kolem galilejského moře nejbohatší požehnání. Měli denně možnost stýkat se s Je-

žíšcem, dárce^m života. Rabíni neustále varovali lid, aby nepřijímali učení tohoto nového učitele, protože jeho slova a skutky byly v rozporu s učením otců.

4. Nedostatek porozumění (Řím 10, 19–21)

Co značí otázka: „Zdaliž nepoznal Izrael?“ Znamená to, že Izrael měl poznat a mohl poznat. Slova: „Já tě k závisti přivedu“, je měly vyburcovat, aby dokazovali milosrdenství a lásku i k jiným lidem. (Řím 9, 25).

Židé nemohli tvrdit, že nikdy neslyšeli o spravedlnosti z víry. Přestože Mojžíš a proroci hlásali Boží cestu spravedlnosti, Izrael nechtěl chápat.

Který muž pronesl totéž obvinění jako Pavel? Sk 7, 51–53.

5. Pavlova zkušenost (Řím 11, 1. 2a)

Izrael jako národ zklamal, ale zůstali v něm zbožní jedinci, kteří došli spasení. V době Spasitelova prvního příchodu našli se věrní mužové a ženy, kteří ochotně přijali poselství Jana Křtitele a začali pak znovu zkoumat prorocí o Mesiáši. Prvokřesťanská církev skládala se z těchto Židů, kteří poznali v Ježíši Nazaretském Mesiáše, po jehož příchodu toužili.

Kterou zkušenost připomíná Pavel? Řím 11, 2–4.

Proč nezavrhnul Bůh svůj nevěrný lid?

Izrael ztratil jako národ spojení s Bohem pro nevěru a proto, že zavrhnul Boží úmysl. Ale Bůh připojil k pravému kmeni Izraele odloučené větve, totiž ostatky, které zůstaly věrny Bohu svých otců.

6. Milost, ne skutky (Řím 11, 5. 6)

Jaké zklamání musel prožít Izrael, který usiloval o spravedlnost ze skutků? Řím 11, 7. 8.

Slovo Boží nemluví o tom, že jakmile člověk získá milost, má ji provždy. Člověk, který chce být spasen,

musí přijmout pravdu. Zachovávání Božích přikázání znamená život věčný. Ale Písmo praví, že těm, kteří již poznali Boží cesty a radovali se z poznání pravdy, hrozí nebezpečí svedení a záhuby. Proto se musíme denně obracet k Bohu a mít s ním trvalé spojení.

Co si zaslouží ti, kteří nechtějí činit pokání? Řím 11, 9. 10.

Musíme vše posuzovat podle zásad Ježíše Krista. On je pravda. On je pravé světlo, jež osvětluje každého obyvatele světa. Naslouchejme jeho slovům, napodobujme jej v sebezapření a v oběti a prosme v jeho zásluhách, aby nám dal svůj krásný charakter.

9. úkol — 2. června 1973

Boží svrchovanost a milosrdenství

Zákl. verš: Řím 11, 33

Výraz „hlubokost“ chce vyjádřit skutečnost, že Boží moudrost je tak velká, že ji člověk nemůže vystihnout. V kap. 8, 39 totéž slovo naznačuje, že ani největší hloubka nás nemůže odloučit od Boží lásky.

V ep. k Římanům čteme několikrát o „bohatství“ Boží neomezené dobroty a milosti k hříšníkům, k Židům i pohanům. Člověk nemůže pochopit Boží soudy a cesty v plánu vykoupení.

1. Dvojí cíl (Řím 11, 11. 12)

Padnou-li Židé, nenaruší to Boží program. Ale povstanou-li a získají jako jednotlivci spasení v Kristu, je to krásné.

Může i křesťan padnout a zase povstat? 1 Kor 10, 12.

Co chtěl Pavel docílit u Židů, když šířil evangelium mezi pohany? Řím 11, 13. 14.

K čemu je přirovnáno zavržení a přijetí židovského národa? v. 15.

Povstat z mrtvých neznamena zde pouze tělesné vzkříšení, ale stav, kdy člověk už není odloučen od Boha a má nesmírnou radost z jeho přízně a požehnání.

Bůh očekává od svých poslů, že se budou při závěrečném hlásání poselství věnovat obzvláště Židům, kteří jsou po celém světě. Mnozí z nich přijmou Ježíše jako Mesiáše.

2. Duchovní poučení z roubování (Řím 11, 16–20)

„Prvořina“ představuje část těsta, z něhož se pekl koláč pro kněze. (4 Moj 15, 17–21; srovnej Řím 8, 23).

Proč došlo k odřezání starých větví? Proč byly nahrazeny novými? Řím 11, 20.

Před čím varoval Pavel věřící z pohanů?

Který zvyk měli Židé zachovávat i v zaslíbené zemi? 4 Moj 15, 18–21.

Pavel měl při psaní Řím 11, 16 na mysli věrné Židy – ostatky, kteří uvěřili v Ježíše Krista.

3. Boží dobrota a přísnost (Řím 11, 21–24)

Boží dobrota a přísnost jsou podmíněny vírou či nevěrou ratolestí, ať již přirozených (Izrael) anebo štěpených (pohané).

Proč uvádí Pavel tyto dva Boží povahové rysy?

V. 21. vysvětluje, proč by měli mít věřící z pohanů posvátnou úctu. Bůh neušetřil přirozené ratolesti, když hřešily, ačkoli měly větší přednosti. Plané stromky se dopustily téhož hříchu.

Co bylo hlavní příčinou zavržení Izraele? Řím 11, 25.

Počítá Pán ještě s Izraelem? v. 26. 27.

4. Boží neměnný úmysl s Izraelem (Řím 11, 28. 29)

Pohané přijímali s vírou a láskou to, co nevěřící Židé v nenávisti zavrhlí. Obrátili-li se však nevěřící k Bohu, zůstávají jeho nepřáteli.

Výraz „milí pro otce“ má zřejmě říci, že Bůh je ochoten splnit i dětem zaslíbení, jež dal věrným otcům, budou-li je chtít přijmout.

Jaký důsledek pro Židy bude mít milost, kterou Bůh prokázal pohanům? Řím 11, 30–32.

Dnes jsou miliony věřících z pohanů. Židé zavrhlí víru v Ježíše a stali se nepřáteli, ale mnozí Krista ještě přece přijmou.

Co čteme o Boží moudrosti a milosti? v. 33.

Bůh nám dá nahlédnout do svých záměrů, pokud je to pro naše dobro. Jinak se musíme svěřit jeho všemocné ruce a laskavému srdci.

5. Závěry na základě Starého zákona (Řím 11, 34–36)

Které starozákonní citáty uvádí Pavel? Iz 40, 13; Job 41, 2.

Co je největším důkazem Kristova božství? Srov. Kol 1, 16.

Pán Ježíš, Syn Boží, byl od věčnosti samostatnou bytostí, ale zajedno s Otcem. Byl slávou nebes. Byl velitelem nebeských bytostí a přijímal právem pocty andělů. Neokrádal tím Boha a jeho čest.

Nikdo z lidí nemůže proniknout do soukromí Všemohoucího a nemůže probádat jeho působení. Můžeme o něm pochopit pouze to, co On sám uzná za hodné nám sdělit. Rozum musí uznat vyšší autoritu. Srdce i rozum se musí sklonit před velkým „JÁ JSEM“.

6. Výzva k službě a k oddělování se (Řím 12, 1. 2)

Věřící je knězem, který pokládá na oltář svou celou bytost. Židovský kněz musel při přinášení obětí dbát na

to, aby oběť byla bez poskvrny a aby byla obětována správně. Tak nesmí ani oběť křesťana být poskvrněna hříchem.

V jaké úctě měl Pavel lidské tělo? 1 Kor 6, 13. 15–20.

Jaký postoj zaujmeme k Boží vůli a k jeho příkázáním? Sk 13, 22; Ef 5, 17.

Apoštol prosí své bratry, aby posvětili svá těla Bohu. Žijeme-li tak, že zeslabujeme své duševní a tělesné síly — v jídle, pití a ve svých špatných obyčejích — děláme Pánu hanbu.

10. úkol — 9. června 1973

Napomenutí členům církve

Zákl. verš: Řím 12, 4. 5

V další části svého dopisu mluví Pavel o praktickém uplatnění evangelia v nejrůznějších situacích tehdejších i dnešních křesťanů. Apoštol předpokládá, že věřící již dosáhli určité křesťanské zkušenosti.

1. Napomenutí k pokoře a jednotě (Řím 12, 3–5)

Ten, kdo si o sobě mnoho myslí, snadno pohrdne službou, do níž ho Pán postavil a pustí se do něčeho, co není pro něj vhodné. Ten, kdo v Kristově církvi pracuje pohotově, horlivě a pokorně na místě, jež mu bylo svěřeno, bude povýšen.

Jak měli křesťané v Římě využívat schopností, jež jim Bůh dal? Řím 12, 6–8.

Pán si přeje, aby všichni jeho služebníci pracovali na

rozšíření evangelia. Někdo snad má dojem, že jeho dary nejsou tak velké, aby mohl spolupracovat s lidmi nadanějšími. Pamatujme na to, že musíme získat různé lidi. Někteří zavrhnou pravdu, když ji slyší od jednoho pracovníka, ale oevřou jí své srdce, podávají-li ji druhý jiným způsobem. Vyplatí se proto, když budou pracovat všichni.

Proč dal Pán Bůh dary? Ef 4, 11. 12.

2. Bratrská láska (Řím 12. 9. 10)

Milujeme-li opravdu, nemusíme se tím chlubit. Láska se projeví sama.

Skutečnost, že jsme Kristovými dlužníky, nás zavazuje, abychom mysleli na ty, za něž také zemřel. Máme jim projevovat stejný soucit a nezištnou lásku, jak ji Kristus projevuje nám. Ovládá-li naše city Kristus, nebudeme sobecky ctižádostiví a panovační.

Které další vlastnosti mají křesťané mít? Řím 12, 11–13.

Je zvláštní, jak snadno zanedbáváme tato napomenutí. I mezi vyznavači křesťanství je málo pravého pohostinství. Měli bychom projev pohostinství považovat za přednost a požehnání.

3. Soucit a pokora (Řím 12, 15. 16)

Někteří lidé se radují jen ze svého štěstí a pláčejí jen nad svými trampotami. Jsou šťastni tenkrát, když jsou zdraví, když se jim daří dobře, když je svět má rád. Jsou-li nemocní, v tísně anebo přehlížení, jsou nešťastní.

Jak se ztotožnil Pán Ježíš s radujícími a s plačícími? Jan 2, 1–11; Jan 11, 35.

Ježíšovo něžné, lítostivé srdce cítí vždy s trpícími.

Jakou pověst má mít křesťan ve svém okolí? Řím 12, 17.

Křesťan má být poctivý i v nejmenších životních zále-

žltostech. Někdo snad nepovažuje malou odchylku od poctivosti za nic závažného, ale Spasitel s tím nesouhlasí.

4. Správný postoj k nepřátelům (Řím 12, 19–21)

Co dokazujeme, jsme-li mstiví? Ef 4, 26. 27.

Čím je možno usmířit hněv? Přísl 15, 1.

Neoplácej nikdy hněvivá slova. V mlčení je úžasná síla. Odpovíme-li rozčilenému člověku, může to situaci ještě zhoršit. Reagujeme-li na hněv mlčením a shovívavostí, záhy jej uhasíme.

Jak překonáme zlo nejlépe? Řím 12, 21.

Křesťan, který se nechá vyprovokovat a zapomene na zásady lásky a sebeovládání, utrpí porážku. Ale ten, kdo potlačí touhu po pomstě a odplatí zlo laskavostí, stává se vítězem nad sebou i nad mocí zlého.

5. Poměr křesťana k státní správě (Řím 13, 1. 2)

Bůh je původním zdrojem moci a svrchovaným vládcem vesmíru. On udílí autoritu podle své vůle. Občanské zřízení má svůj původ v Bohu. Vždyť jinak by byl všude zmatek a anarchie.

Proč se křesťan nemusí obávat státní moci? Řím 13, 3. 4.

Všeobecně lze tedy říci, že kdo dělá dobře a respektuje zákony země, ve které žije, se nemusí ničeho obávat.

4. Každému, co mu patří (Řím 13, 5–7)

Bůh si přeje, aby křesťan byl poddán vládě. Je to nutné i v zájmu všeobecného blaha. Má-li společnost trvat, musí mít zákony i jednotlivce, kteří je uplatňují.

Staví-li se Pán Bůh na stranu veřejného pořádku, je krajně nebezpečné stavět se proti němu. To by znamenalo, že dáváme svévolně přednost svým soukromým cílům místo blaha celku, že nedbáme na potřeby společnosti.

Jak zdůraznil Ježíš tuto zásadu? Mat 22, 15–21.
Na co také nesmíme zapomenout? Sk 5, 29.

11. úkol — 16. června 1973

Láska a snášenlivost v životě křesťana

Zákl. verš: Řím 14, 18

Pavlovy výroky ze 14. kap. Římanům jsou vykládány různě: 1. Někteří se tím snaží zlehčovat vegetářskou stravu. 2. Jiní nechtějí znát rozdíl mezi čistým a nečistým pokrmem. 3. nerozlišují dny týdne a odstraňují tím sobotu sedmého dne. Zkoumáme-li tuto kapitolu ve světle náboženských problémů některých křesťanů 1. století, poznáme, že Pavel nemá na mysli nic takového. Pavel mluví v 1. Kor 8 a k Řím 14 v podstatě o stejné věci: o pokrmech, obětovaných modlám.

I velmi konzervativní vykladači uznávají, že Pavel neučí proti sobotě a vůbec nepomýšlí na její odstranění.

1. Křesťan a dluhy (Řím 13, 8)

Pavel zde zdůrazňuje, že křesťan si nemá dělat zbytečné dluhy a závazky. Dluh zasazuje ránu lásce. Dlužník s věřitelem se obvykle nemají příliš rádi.

Na které přikázání poukazuje Pavel? Řím 13. 9.

Tento příkaz (milovat bližního jako sama sebe) platí pro nás všechny. Všichni jsou povinni usilovat o zmírnění bídy svých bližních a o zvýšení jejich blaha.

Jak slučuje Pavel lásku se zákonem? Řím 13, 10.

2. Využití času (Řím 13, 11. 12)

Je smutné, že mnozí křesťané spí a nedbají na svoji odpovědnost vůči jiným. Nevnímají hříchy a starosti svého okolí. Čím jsme blíže příchodu Páně, tím více bychom měli bdít a šířit horlivě jeho dílo na zemi.

Co učiní křesťané dříve, než se cele odevzdají Kristu? v. 12. 14.

Jak má křesťan žít? v. 13.

Co znamená přirovnání „obléci si“ Pána Ježíše?

3. Snášlivost (Řím 14, 1–3)

Nedivme se, že někteří obrátcí Židé nechtěli upustit od obřadního zákona, který platil 15 století. Pro ně to byla otázka svědomí. Je nutno respektovat toho, kdo jedná podle svého svědomí i v případech, že se mylí. Zdá se, že sem patřil i problém jedení masa, obětovaného modlám. Pavel prosí o snášlivost. Navrhujeme, aby se z lásky raději vzdali toho, co považovali za své „právo“, než aby pohoršili slabší bratry.

Co píše Pavel o souzení jiných? Řím 14, 4.

Jaké podobné napomenutí dal Pán Ježíš? Mat 7, 1–3.

4. Važ si přesvědčení druhého (Řím 14, 5. 6)

Nic nenasvědčuje tomu, že by Pavel měl na mysli sedmý den týdne, sobotu, podle Desatera. Celá diskuse se týkala jen židovských svátků. Sobota sem nepatřila, poněvadž byla dána při stvoření celému lidstvu.

O jakém druhu „dnů“ mluví apoštol? 3 Moj 16, 19–31; 23, 24. 39.

„Sobotou“ byl také nazýván první a sedmý den židovské Velké noci. O padesát dnů později byla slavnost týdnů neboli letnic jakožto další „sobota“. Desátý den sedmého měsíce byl rovněž „sobotou“. Tyto „svátky-soboty“ připadaly každým rokem na stejné datum v měsíci, což dokazuje, že se nejednalo o sedmý den týdne - sobotu. Tyto obřadné „soboty“ měly význam pro židovské křesťany, ale neznamenalý prakticky nic pro pohany.

Jaké moudré napomenutí dal Pavel křesťanům v Římě? Řím 14, 5b.

5. Vliv křesťana (Řím 14, 7)

Každý křesťan má šířit vliv k dobrému. Je tu na světě proto, aby zvěstoval a šířil pravdu. Za svůj vliv na druhé jsme odpovědni Pánu.

Komu žijeme a umíráme? Jaká cena byla zaplacená za všechny? v. 8. 9.

Náš život není náš, nebyl a nebude. Důležitá otázka pro nás je, zda náš život je spjat s životem Pána Ježíše.

Jakou důraznou otázku klade Pavel s ohledem na cenu, která byla za všechny zaplacená? v. 10–13.

Všichni se musíme postavit před soudnou stolicí Kristovu. Proč bychom se měli vzájemně soudit a odsuzovat? Za své chování jsme odpovědni Bohu, protože nás bude soudit. Uvědomme si, že budeme posuzováni podle toho, jak soudíme sami.

6. Nebuď pohoršením (Řím 14, 14. 15)

Je mnoho věcí, které bychom neměli činit, ne snad proto, že by nás svědomí obviňovalo anebo že by nám to neprospělo, ale proto, že bychom tím nebyli dobrým příkladem.

Pavel nemluví o tom, co je morálně nesprávné, ale o různých sporných bodech. Rmoutím-li bratra svým počínáním, hřeším proti zákonu lásky.

Co zdůrazňuje křesťan? v. 16–18.

Dbej, abys svým příkladem neohrožoval druhé. Ztratit vlastní duši je strašné, ale mnohem horší je přivodit svým životem ztrátu jiných lidských duší. Je to hrozná myšlenka, že náš vliv může být vůní smrti k smrti, ale přesto je to možné. Jak horlivě bychom proto měli střežit své myšlenky, slova, zvyky a sklony!

Jak má víra ovládat život věřícího? v. 22. 23.

Milost pro pohany

Zákl. verš: Řím 15, 11

Pavel v této kapitole mluví o několika věcech. Připomíná pohanům, že se mají radovat z toho, jak předtím se k nim evangelium dostalo. Dále se zmiňuje o své dlouholeté činnosti. Dotýká se i svých plánů do budoucna: mluví o cestě do Jeruzaléma, do Španělska, o návštěvě svatých v Římě. Jakmile by splnil své poslání ve Španělsku, chtěl se vrátit do Říma. (Není nám dobře známo, zda se skutečně do Španělska dostal.) Potom Pavel vypočítává celou řadu lidí, kterým posílá pozdravy a uzavírá svou knihu typickou hymnou, oslavující Otce, který vše umožnil.

1. Radost pohanů (Řím 15, 8–12)

Židé měli po staletí mimořádné přednosti, až se z nich stali sobci. Doslova zuřili, když Ježíš hlásal, že pohané vejdou do Božího království a oni že budou zavrženi.

Který rys Ježíšovy povahy mají křesťané obzvláště mít? Řím 15, 1–7.

Příklad je působivější než napomenutí. Ale ještě důležitější je síla, která nám umožní řídit se příkladem. Pavel nachází obojí u Ježíše Krista.

Z jakých požehnání se může křesťan radovat? Kdo mu to umožňuje? v. 13.

2. Služebník pohanů (Řím 15, 14–16)

Na tomto světě se vždy nepojí dobrota s moudrostí, ale v Kristu ano. Nový člověk (Ef 3, 24) musí tyto vlastnosti mít v plnosti.

Jakým způsobem může být věřící naplněn dobrotou a známostí? Ef 3, 17–21.

Kterou osobní zkušeností se Pavel vychloubal? Řím 15, 17—19.

V tomto životě nepochopíme, jak nás mohl Bůh tolik milovat, že dal svého Syna v oběť za naše hříchy. Nepřestáváme žasnout nad Vykupitelovým dílem na zemi a budeme o něm rozjímat na věky.

Vděčnost a chválení Boha podporuje význačně tělesné a duševní zdraví. Musíme se rozhodně bránit proti melancholii, proti pocitům nespokojenosti — je to naše povinnost právě tak jako modlitba. Ubíráme-li se k nebesům, nemůžeme cestou do Otcova domu vzdychat, plakat a nářikat.

3. Pavel, průkopník-misionář (Řím 15, 20—24)

Když se Pavel obrátil, měl již v Palestině jméno. Jako člen vysoké rady a židovského nejvyššího soudu horlivě stíhal, věznil a usmrcoval členy opovržených učedníků Ježíšových. Po obrácení nežádal od církve v Jeruzalémě vlivné postavení. Měl jen jeden cíl: hlásat evangelium pohanům.

Co přivedlo Pavla k tomu, aby hlásal poselství v Evropě? Sk 16, 10.

Pavel zvěstoval Krísta tam, kde o něm ještě nikdo neslyšel, na základě starozákonních naplněných předpovědí.

4. Pavlovo poslání v Jeruzalémě (Řím 15, 25—30)

Když apoštolové v Jeruzalémě podali Pavlu a Barnabášovi pravici k společnému šíření evangelia, požádali Pavla, aby vždy pamatoval na chudé v Jeruzalémě. Pavel plnil věrně tuto povinnost. (Gal 2, 10). Ačkoli mnozí pohané byli chudí, dávali ochotně na tento účel. Pavel vyzýval věřící v Římě, aby se modlili za to, aby bratři v Judstvu přijali rádi tento dar.

Oč prosil Pavel věřící, ač byl kazatelem? Řím 15, 30 až 32.

Pavel byl velký modlitebník. „Bez ustání se modlete“, napsal Tessalonitským. On sám se tím řídil také.

Chceme-li něco obdržet, musíme se vytrvale modlit. Má-li naše víra a zkušenost růst, musíme se stále modlit. Ustavičná modlitba spojuje duši trvalým poutem s Bohem a náš život je proniknut Božím životem. Bohu pak vrátíme čistý a svatý život.

5. Fében, Priscilla a Akvila (Řím 16, 1—4)

Má se za to, že Fében byla velmi bohatá a jela do Říma soukromě. Byla velmi činnou členkou. Manželé Akvila s Priscillou pro Pavla velmi mnoho riskovali. V bibli nebývá žena uvedena na prvním místě. Zdá se, že to byla velmi nadaná žena a že snad vykonala pro církev víc než její manžel.

Z čeho vidíme, že Pavel znal dobře věřící v Římě? Řím 16, 5—16.

Proti komu varoval církev? v. 17—19.

Snadno si představíme, že měla-li se víra v Krista šířit v nepřátelském světě, v němž převládaly četné pohan-ské kultury, museli věřící věnovat ochotně svůj čas na zá-ochranu jiných. Apoštolská církev si byla plně vědoma, že radostná zvěst se nerozšíří, zůstanou-li členové nečinní a lhosiejní.

6. Závěrečné pozdravy a ukončení (Řím 16, 20—27)

O jakém vysvobození mluvil ap. Pavel? Řím 16, 20.

Církev prožije ještě mnoho těžkostí. Přestože musí sná-šet kacířství a pronásledování a musí bojovat s nevěrci a odpadlíky, nakonec zvítězí. Satan musí být poražen na hlavu pokaždé, když se i jediná duše obrátí ke Kristu anebo když evangelium pronikne do srdce některého člově-ka. Vždyť se jedná o zajaice, kteří mu jsou vyrváni z otroctví.

Kdo slyšel o poslušnosti římských věřících? v. 19.

Čím dokazujeme poslušnost Bohu? Jan 15, 10.

Evangelium dává člověku sílu, aby kráčel cestou po- slušnosti. Dokonalá poslušnost je výsledkem dokonalé dů- věry.

Boží plán vykoupení

Zákl. verš: Řím 8, 28

Epistola k Římanům nám odhaluje postupně celý plán vykoupení. V první kapitole čteme, že všichni jsou odsouzeni. Pán Ježíš je nám představen jako ten, kdo zachraňuje od hříchu a ospravedlňuje hříšníka.

Vzniká otázka: Je-li spasení nabízeno zdarma, proč zahyne tolik lidí? K Římanům 9–11 zkoumá Pavel Boží jednání s lidmi a obhájí je. Je napsáno: „Kdožkoli vzýval by jméno Páně, spasen bude.“ Neuvěří-li někdo, odsoudí se sám. Poslední kapitoly poukazují na křesťanské ctění, jež se projeví v životě těch, kteří získají ospravedlnění a spasení.

1. Zapomnětlivost a nevděčnost (Řím 1, 18–21)

Ti, kteří mají opravdové poznání Boha, nebudou při uvažování o zákonech hmoty a o dění v přírodě přehlížet Boží ustavičné působení v ní.

Jak dalekosáhlé bylo odpadnutí člověka od Boha? Řím 3, 10–12.

Syn Boží viděl, kolik utrpení a bídy je na světě. Sledoval soucitně, jak se člověk stal obětí satanovy krutosti. Lidé si vybrali vůdce, který si je připoutal k vozu jako zajatce. Tvořili smutný průvod k věčné záhubě — do smrti, v níž není naděje na život, do noci, po níž nepřichází ráno.

Jaké vysvobození mohou očekávat Židé i pohané, kteří stejně zhřešili? Řím 3, 23. 30.

2. Cesta k záchraně (Řím 3, 22–25)

Bůh zaslíbil hříšníkům odpuštění, ale žádá od nich víru.

Vírou si sice nemůžeme zasloužit spasení, ale můžeme se uchopit Kristových zásluh, které zachraňují z hříchu.

Jak dlouho to trvá, než Bůh ospravedlní hříšníka? Luk 23, 39—43.

Lotr pochopil, že Ježíš ho může zachránit, bude-li chtít. Jeho naděje však byla promísena s úzkostí, neboť si uvědomoval, že když ho Ježíš nezachrání, bude na věky ztracen. Svěřil svoji bezmocnou, umírající duši i tělo Ježíši Kristu.

3. Dokonalost v Kristu (Řím 6, 3—8)

V Pavlových epištolách nacházíme často výrazy „mrtví hříchu“, „živi Bohu“, „Kristus ve vás“ a „vy v Kristu“. Pavel tím chce říci, že Kristus musí věřícího cele ovládat.

Co vzniká v srdci ospravedlněného hříšníka? Řím 5, 1. 11. Co představuje pro věřícího křest? Gal 2, 20; Kol 2, 12; Řím 6, 4.

Kristus nabízí ospravedlnění a svobodu těm, kteří uvěří evangelium, přijmou jeho štědrnou nabídku a kteří začnou žít život poslušnosti a lásky.

4. Bez odsouzení (Řím 8, 1. 3. 14)

V poslední části 7. kap. k Římanům mluví Pavel o své mdlobě. Poznal, že i když se snažil plnit Boží vůli, nedařilo se mu to. Táže se zoufale: „Kdo mne vysvobodí?“ a hned odpovídá s jistotou: „Díky Bohu skrze Pána Ježíšukrista.“ Řím 7, 24. 25.

Kdo dává křesťanovi svobodu? Jan 8, 36.

Za co budou lidé odsouzeni? Jan 3, 19.

Člověk sám musí hřích zapudit. Je sice pravda, že se ve své síle nedokážeme zbavit satanovy nadvlády. Ale chceme-li být oproštěni od hříchu, prosme o sílu, a Bůh nám dá svého Ducha. Potom se naše vůle podřídí Boží vůli.

5. Proměna života (Řím 12, 4. 5)

Jednota, která je mezi Kristem a jeho učedníky, nemá osobitost člověka. Když člověk přijímá Božího Ducha a přizpůsobí se Božímu zákonu, získává Boží povahu.

Co dokazuje jednota církve světu? Jan 17, 21. 23.

Jakého ducha měli učedníci, když na ně o letnicích sesoupil Duch svatý? Sk 2, 1.

6. Láska a snášenlivost (Řím 14, 4. 13; 15, 1–4)

Boží lid ostatků přijal světlo pravdy. Bůh dává svoji lásku v plnosti těm, kteří zachovávají jeho přikázání. Žádá však od nás, abychom tuto lásku projevovali i v jednání s ostatními.

Která známá skutečnost by měla zchladit souzení druhých? Luk 6, 37. 38.

Jak se můžeme vyhnout tomu, aby nás druzí nesoudili? 1 Kor 11, 31.

Věřící za dnů apoštolských byli jednotní v učení, ve společenství i ve vzájemné lásce. Proč se to neprojevuje u všech křesťanů dnes?
